

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев:119/05
Бања Лука, 24.4.2007. године

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Стевана Савића, Дарка Осмића, Биљане Томић и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Х. Б. из Ш., привремено настањеног у Б. П., против тужене Општине Ш. заступане по Јавном правобранилаштву Р. С. са сједиштем замјеника у Д., ради накнаде штете, вриједност спора 105.908,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља, против пресуде Округног суда у Д. број Гж-501/03 од 17.8.2004. године, у сједници одржаној дана 24.4.2007 године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у М. број П-170/2002. – Ш од 31.3.2003. године одбијен је тужбени захтјев тужитеља да му тужена на име накнаде материјалне штете исплати износ од 105.908,00 КМ, са припадајућом законском затезном каматом почев од 4.2.2002. године до исплате и да му накнади трошкове спора.

Другостепеном пресудом Округног суда у Д. број Гж-501/03 од 17.8.2004. године жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Против другостепене пресуде тужитељ је изјавио ревизију због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да обје нижестепене пресуде преиначе и тужбеном захтјеву удовољи или укину и предмет врати на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да му тужена накнади материјалну штету у износу од 105.908,00 КМ проузроковану отуђењем покретних ствари из стана из којег се морао иселити избијањем ратних сукоба у мјесецу априлу 1992. године, са законском каматом и трошковима спора.

На основу проведених доказа и резултата расправљања првостепени суд је утврдио да се тужитељ у априлу мјесецу 1992. године усљед ратних догађаја морао иселити из стана у Б. Ш. у коме су остале његове покретне ствари, означене у пописној листи, која је саставни дио тужбе да покретне ствари нису биле у фактичкој власти, односно посједу тужене а нити је она са њима располагала.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да тужена, није проузроковала штету у обављању или у вези са обављањем функција њених органа, па је тужбени захтјев одбио као неоснован.

Другостепени суд је на основу овако утврђеног чињеничног стања прихватио правни став изнесен у првостепеној пресуди и нашао да тужена није дужна накнадити тужитељу штету, јер таква њена обавеза није предвиђена важећим материјалним нормама које су биле у примјени у Републици Српској, па је жалбу тужитеља одбио и првостепену пресуду потврдио.

Нижестепене пресуде су правилне и законите.

Не може се прихватити изнесени став у ревизији тужитеља да је тужена била дужна чувати покретну имовину за вријеме рата до његовог повратка у мјесто пребивалишта, јер на то није била обавезна по одредбама Уредбе о давању на привремено кориштење објеката стамбеног, пословног и другог простора („Службени гласник Српског народа у Босни и Херцеговини“ број 12/92), а ни у смислу одредаба Уредбе о смјештају избјеглица и других лица на територији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 27/93).

Чланом 7. став 5. и чланом 22. Уредбе о смјештају избјеглица и других лица на територији Републике Српске је прописано да лице које се у објекат из члана 2. наведене Уредбе уселило без рјешења надлежног општинског органа, сноси сваку штету и све трошкове проузроковане таквим уселењем, односно да ће сносити трошкове настале штете у случају да му је додјељена на кориштење имовина, коју напусти, а о томе не обавијести надлежни општински орган управе и не преда исту у стању у каквом ју је затекао.

Тужитељ није доказао да је тужена било прије или послије ступања на снагу наведених одредаба Уредбе, његове покретне ствари ставила под своју управу, односно на заштиту, нити да је дала на кориштење привременим корисницима. Тужитељ у тужби и током поступка тврди да је у априлу мјесецу 1992. године његов стан запаљен, опљачкан и девастиран. За накнаду овакве штете, по налажењу овог суда не постоји ни један материјално правни пропис по коме би тужена била дужна накнадити штету.

Одговорност тужене не постоји ни по општим правилима о одговорности за штету предвиђену одредбама Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Службени гласник Републике Српске“, број 17/93, 3/96 и 14/94-даље:ЗОО).

Према одредби члана 180. ЗОО тужена као друштвенополитичка заједница одговара за оштећење или уништење нечије имовине настало усљед аката насиља или терора, као и приликом јавних демострација и манифестација, уколико су њени органи по важећим прописима били дужни да спријече такву штету.

Дакле, члан 180. ЗОО не предвиђа одговорност тужене кад се ради о уништењу нечије имовине због рата или ратних дејстава, јер органи тужене нису били у стању спријечити рат, као што се то десило у бившој Босни и Херцеговини 1992. године.

Стога Врховни суд сматра да нижестепени судови при доношењу оспорених одлука нису погрешно примијенили материјално право и нису учинили повреде одредаба парничног поступка па, према томе, нема недостатака на које се указује у ревизији, односно оних на које овај суд пази по службеној дужности.

Због свега изнијетог ваљало је ревизију тужитеља одбити као неосновану на основу члана 393. Закона о парничном поступку који је био у примјени у вријеме доношења првостепене пресуде („Службени лист СФРЈ“, број 4/77 до 35/91 и „Службени гласник Републике Српске, број 17/93 до 32/94), у вези са чланом 456. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03, 85/03 и 74/05).

Предсједник вијећа
Петар Бајић